

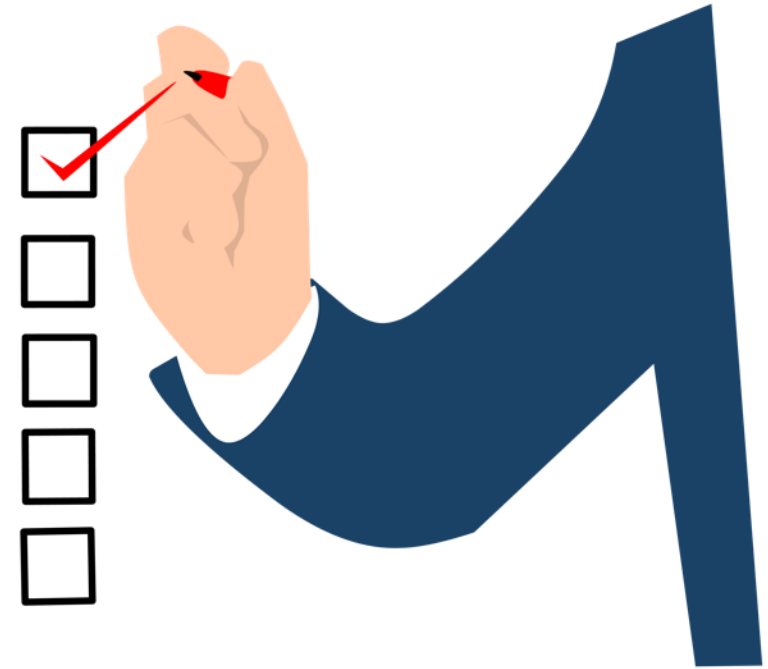

Kulturfokus – Når samarbejdet skal ramme plet hos pårørende borgere med anden etnisk baggrund

Nadia El-Gendi
D. 2. feb 2024

Dagens program

- Indflyvning
- Hvorfor er det vigtigt at have fokus på kultur?
- Hvad er kultur?
- Kulturmødet
- Indsigt som redskab
- Kultur-clash mellem:
  - Sygdomsforståelser
- Interkulturel kommunikation – få fyldt værktøjskassen

Introduktion

Hvordan siger oplægget noget om samarbejdet med pårørende, når:

- alle mine observationer er fra borgere og sundhedsprofessionelle?
- mine observationer viser, at der i kommunikationen mellem sundhedsfaglig og borgere kan opstå kulturelle misforståelser, som kan skabe konsekvenser for, hvordan man forstår de sundhedsfaglige indsatser og anbefalinger, som også har betydning for pårørende?
- Det giver viden om, hvordan de pårørende kan forstå de sundhedsfaglige indsatser og anbefalinger og siger noget om muligheden og betydningen for, hvordan man kan støtte op om indsatserne og anbefalingerne for deres familiemedlemmer.
- Det siger også noget om, hvor der kan ske miskommunikation i samtalerne, og hvordan det kan påvirke samarbejdet med pårørende.

HVORFOR KULTURFOKUS ?

HVAD ER
KULTUR ?

Kultur er ...

- Alt det selvfølgelige vi går og gør hver eneste dag
- Internaliseret i vores kroppe - vi gør det pr. automatik
- De uskrevne regler

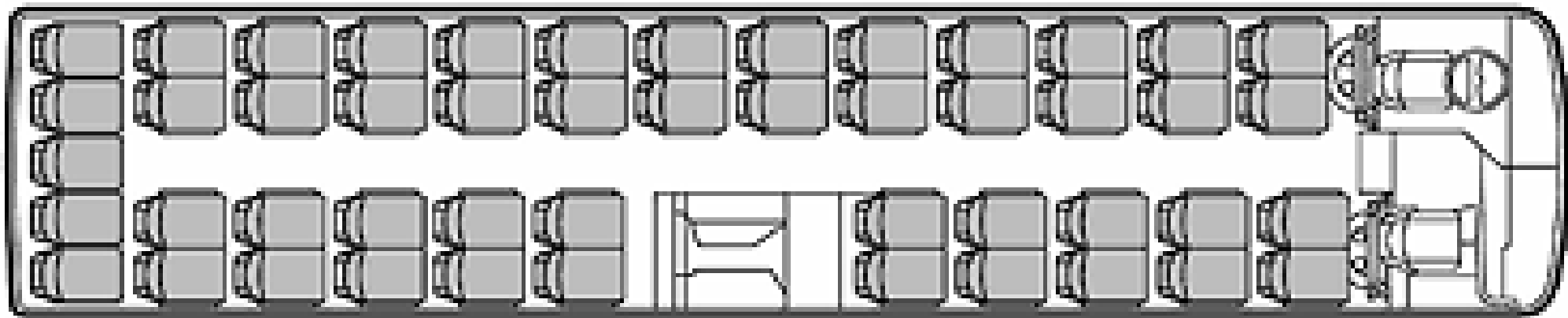
Øvelse: Godmorgen!

- Hvornår stopper vi med at sige godmorgen?
- Siger du goddag med hånden til din kollegaer?
- Er der nogle situationer, hvor du ville?
  - Hvad med knus?

Øvelse

- Hvornår kan man sætte sig ved siden af en passager i en bus?

- Kultur kan være svært at få øje på
- Man bliver blind og tager for givet, at andre tænker som en selv
- Integration af udenlandske medarbejdere på danske arbejdspladser

Kultur ...

- Kultur kan forklares historisk
- Kultur kan ofte opleves som naturligt
- Kultur opleves som sandhed – men forskelligt i andre kulturer...

KULTURMØDET

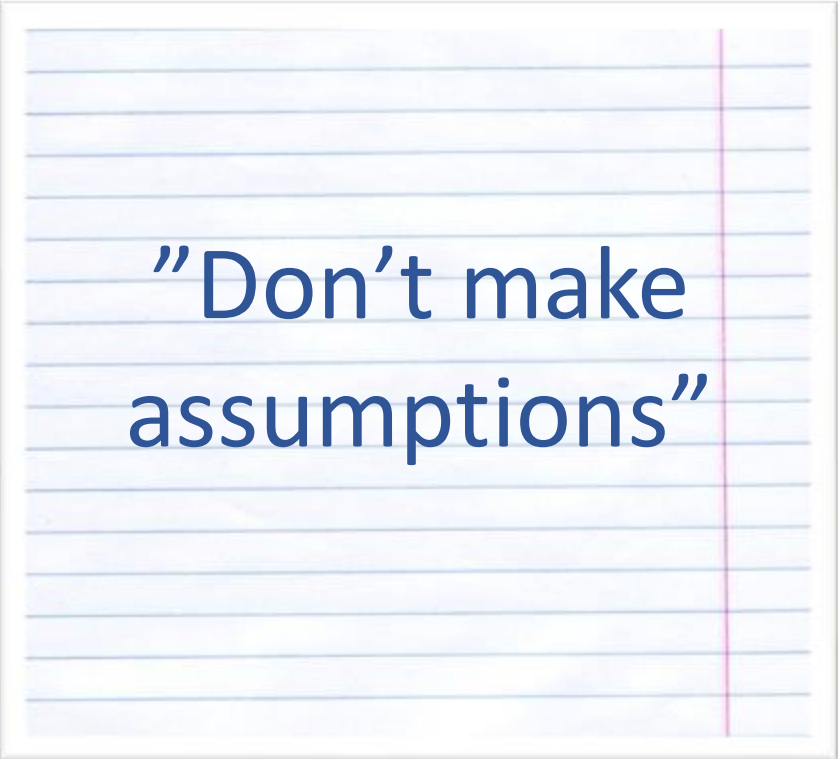
"500"

"31"

Det vi gerne opdager ...

- Dårlig kommunikation - konfliktfyldt
- Ikke forstår, hvad der bliver sagt/ment
- Irritation
- Sladder
- Fordomme / antagelser i mødet
- Borgerne følger ikke deres behandlinger
- Borgerne har ikke tillid til behandlerne
- Borgerne føler sig udsat for racisme.

“Don't make assumptions”

INDSIGT SOM REDSKAB

Der hvor kæden hopper af

- Sygdomsforståelse
- Familie/netværk

Kultur er det vi ser med

Forskellige kulturelle sygdomsforståelser

- Aktivitet/ inaktivitet
- Træning/hvile
- Forebygge/behandling
- Eget ansvar / andres ansvar
- Psyke/krop kontra krop
- Generelle antagelser

Aktivitet eller inaktivitet?

Sygdom
og
aktivitet

Sygdom
eller
aktivitet

Sygdom og aktivitet

Aktivitet eller inaktivitet

Sygdom
og
aktivitet

Sygdom
eller
aktivitet

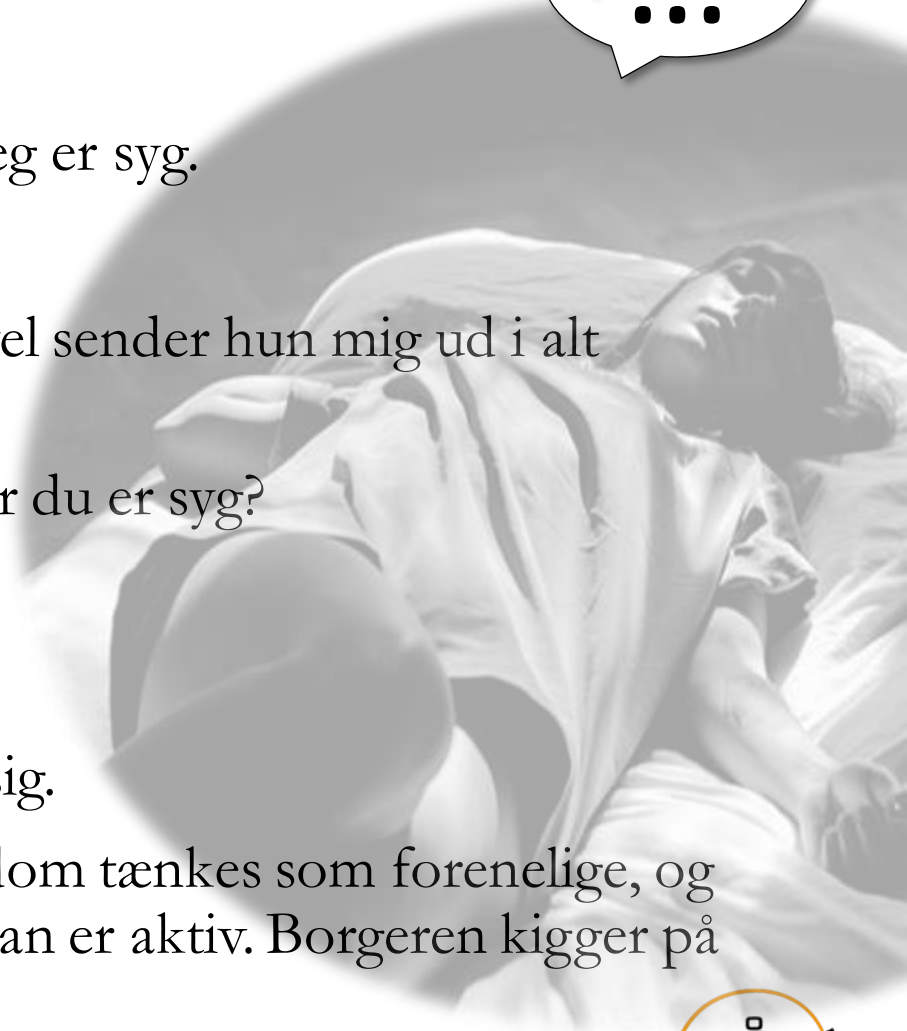
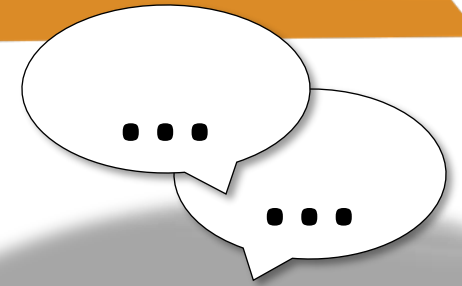

Sygdom eller aktivitet

- Borger: Min læge er 'ude efter mig' - hun tror ikke på, at jeg er syg.
- Mig: Hvorfor tror du, at din læge ikke tror, at 'du er syg'?
- Borger: Fordi, jeg har fortalt hende, at jeg er syg og alligevel sender hun mig ud i alt muligt træning og arbejde.
- Mig: Jamen mener du da, at du er fritaget for den slags, når du er syg?
- Borger: Ja, fordi jeg er syg.
- Mig: Kan man ikke lave noget aktivt, når man er syg?
- Borger: Når man er syg, er man syg, og så skal man hvile sig.

(jeg forklarer ved hjælp af billeder, hvordan aktivitet og sygdom tænkes som forenelige, og at man tænker, at man får det bedre fysisk og psykisk, når man er aktiv. Borgeren kigger på mig og undrer sig.)

- Borger: Nu er du også udlænding. Tror du 'virkelig' på det der?

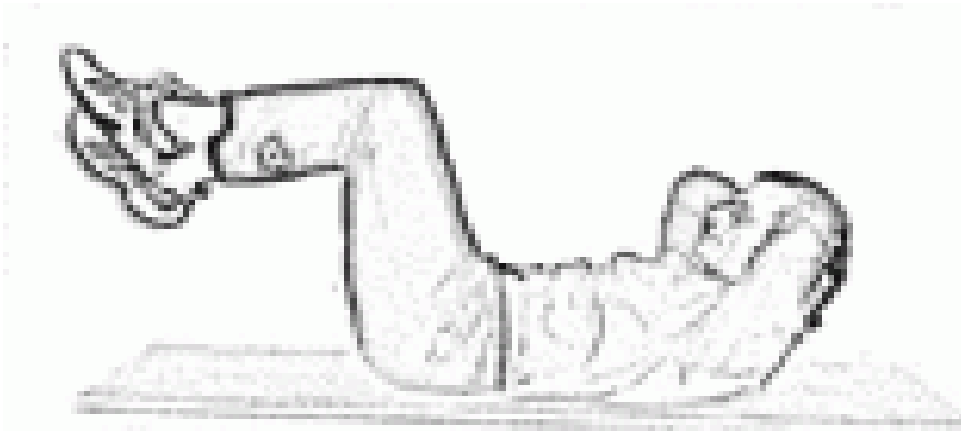

Træning eller hvile ?

Dårlig
ryg

Dårlig
ryg

Forebygge/behandling

Forebygge
livsstils-
sygedomme

Behandle
skæbne-
sygsomme

Hvordan ser det ud?

- Spis 6 om dagen – spis mere frugt og grønt
- Bevæg dig min 30/60 min. om dagen

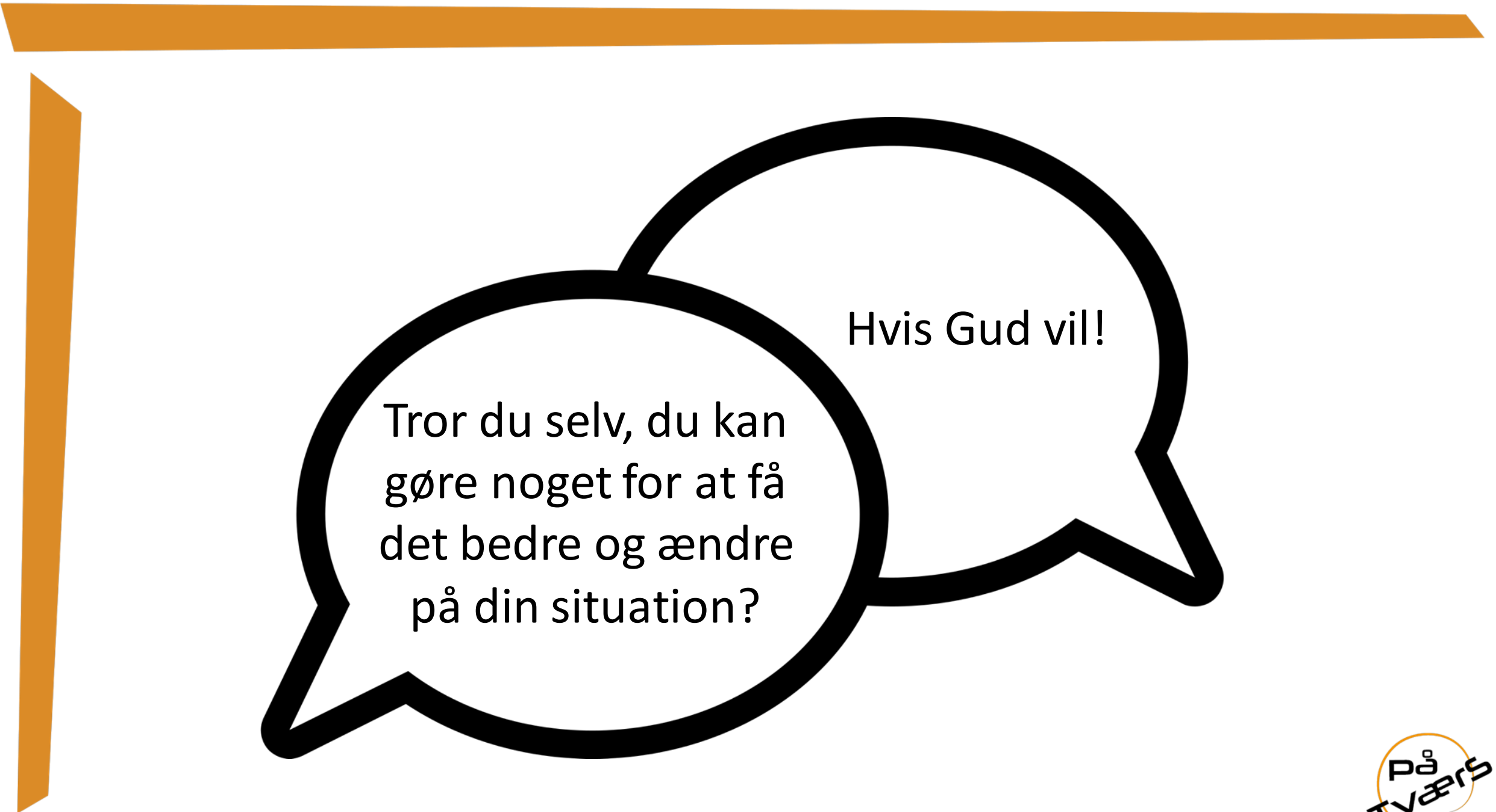
Forebygge/behandling

Forebygge
livsstils-
sygedomme

Behandle
skæbne-
sygdomme

Tror du selv, du kan
gøre noget for at få
det bedre og ændre
på din situation?

Hvis Gud vil!

Jeg taler med en borger, der har fået konstateret sukkersyge og lige har været på et kursus i livsstilssygdomme:

- Nadia: Hvad lærte du på kurset i dag?
- Borger: Jeg lærte, at det er godt for danskerne at spise sundt.
- Nadia: Tror du kun, det var danskerne, der skulle spise sundt?
- Borger: Ja.
- Nadia: Jamen tror du ikke, det er alle mennesker, der har sukkersyge, der skal spise sundt?
- Borger: He he – nej nej så dum er jeg ikke, at jeg hopper på den der. Den dag er sgu bestemt, hvornår jeg skal dø, om jeg spiser sundt eller ej!

Eget/andres ansvar

Eget
ansvar

Andres
ansvar

Lægen: Jeg anbefaler, at du mediterer 20 min. to gange dagligt, dyrk motion 30 min. om dagen, undgå forarbejdet mad, spis meget økologisk frugt og grøntsager, brug en masse tid i naturen og vær' mindre indendørs, stop med at bekymre dig om ting du alligevel ikke kan kontrollere, stop med at se TV og kom tilbage om tre uger.

Patient: Doctor, I don't feel well and I'm not sure why.

Doctor: I want you to meditate for 20 minutes, twice a day, exercise for at least 30 minutes a day, avoid processed foods, eat plenty of organic fruit and veg, spend more time in nature and less indoors, stop worrying about things you can't control and ditch your T.V. Come back in 3 weeks.

Råd og vejledning
til, hvordan du
bliver mere rask

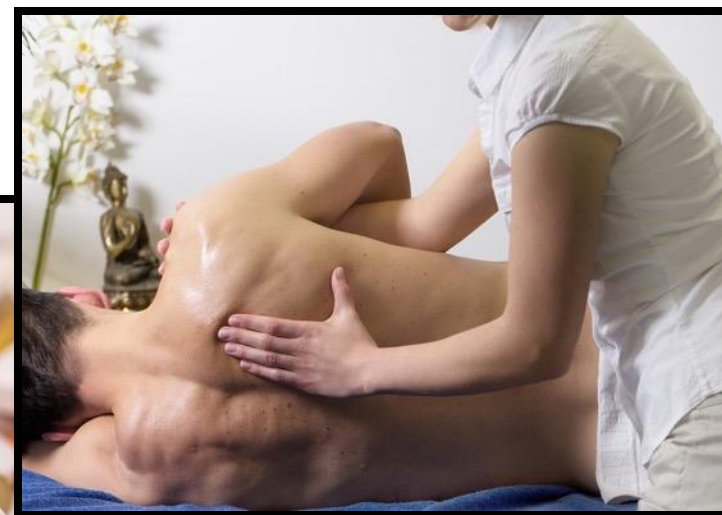
Eget/andres ansvar

Eget
ansvar

Andres
ansvar

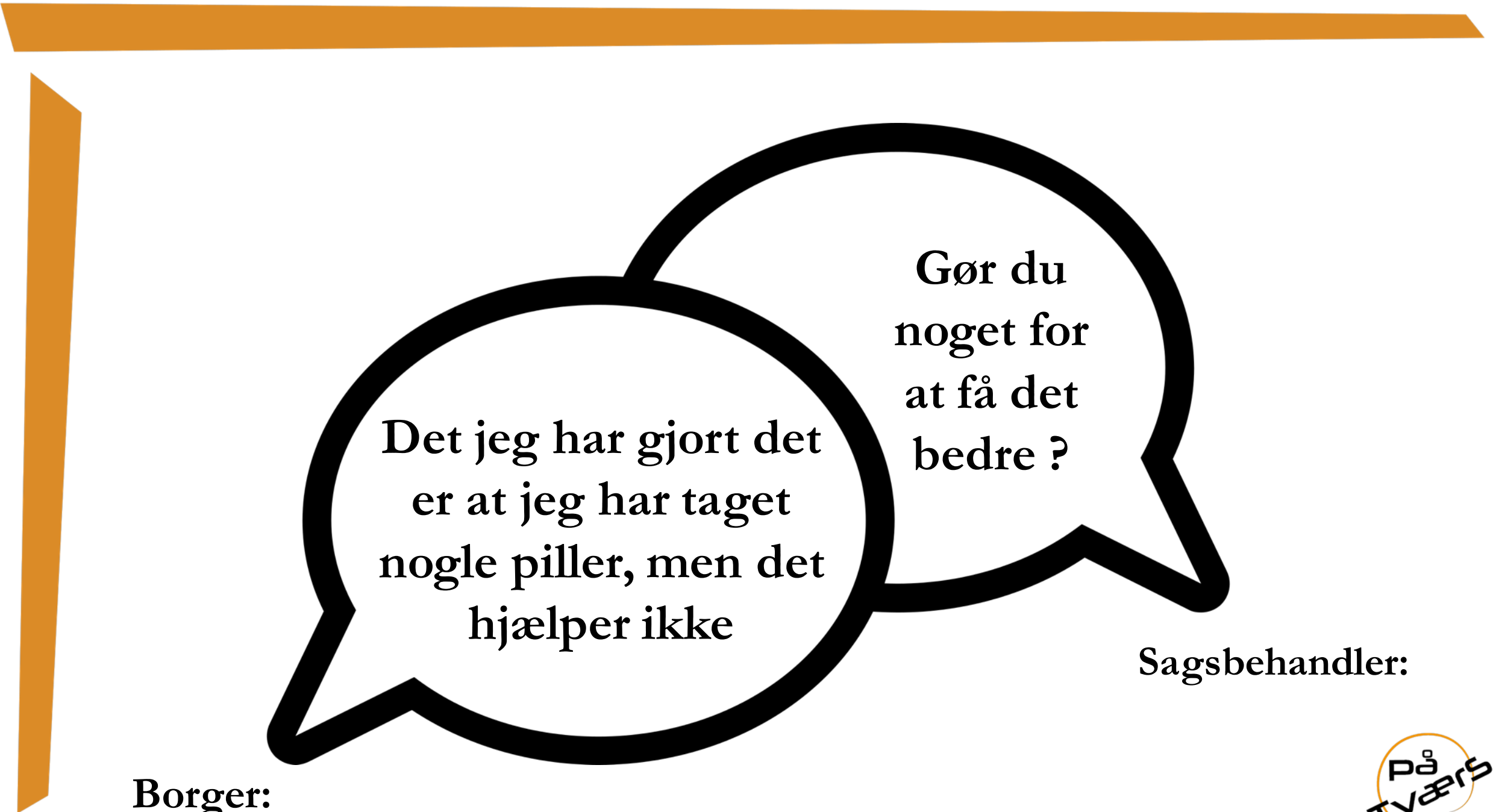

Nogen skal tage
'sygdommen' væk

- **Nadia:** Du har været til fysioterapeut, hvorfor har du det?
- **Borger:** Fordi min læge sagde, det ville være rigtig godt for mig.
- **Nadia:** Hvorfor tror du, din læge sagde, at du skulle til fysioterapeut?
- **Borger:** Jeg tror hun tænkte, at jeg havde brug for noget massage.
- **Nadia:** Fik du så det?
- **Borger:** Nej, hun blev ved med at sige, at jeg skulle lave nogle øvelser.
- **Nadia:** Hjalp det?
- **Borger:** Nej, men hun blev utrolig glad, når jeg lavede øvelserne. Så sagde hun ”ja lige præcis sådan her, det er lige præcis sådan der, du skal lave øvelserne, det er rigtig godt gået”
- **Nadia:** Men det hjalp ikke?
- **Borger:** Nej, hun tog i hvert fald ikke smerterne væk, jeg havde bare endnu mere brug for massage bagefter.

Borger:

Det jeg har gjort det
er at jeg har taget
nogle piller, men det
hjælper ikke

Gør du
noget for
at få det
bedre ?

Sagsbehandler:

Psyke/krop

Krop

- Nadia: Du har været til psykolog, hvorfor skulle du det?
- Borger: Fordi min læge sagde, at jeg skulle.
- Nadia: Hvorfor tror du, din læge sagde, at du skulle til psykolog?
- Borger: Det ved jeg ikke ...
- Nadia: Ved du, hvad en psykolog er?
- Borger: Øhh ja.
- Nadia: Vil du så ikke være sød at forklare mig, hvad det er? Så jeg er sikker på, at vi taler om det samme.
- Borger: Jamen, er det ikke sådan en ... er det ikke sådan en ... altså det er sådan en ... ej det ved jeg faktisk ikke. Jeg tror nok, det er sådan en, der snakker med 'sindssyge' mennesker.
- Nadia: Fik du noget ud af at gå til psykolog?
- Borger: Nej, men det gjorde psykologen, hun sad og skrev hele tiden.

Psykkiske sygdomme er tabu

INTERKULTUREL KOMMUNIKATION

Metode

(Kulturel kommunikation)

VÆRKTØJSKASSEN

Lev i spørgsmålet ...

Eksempel

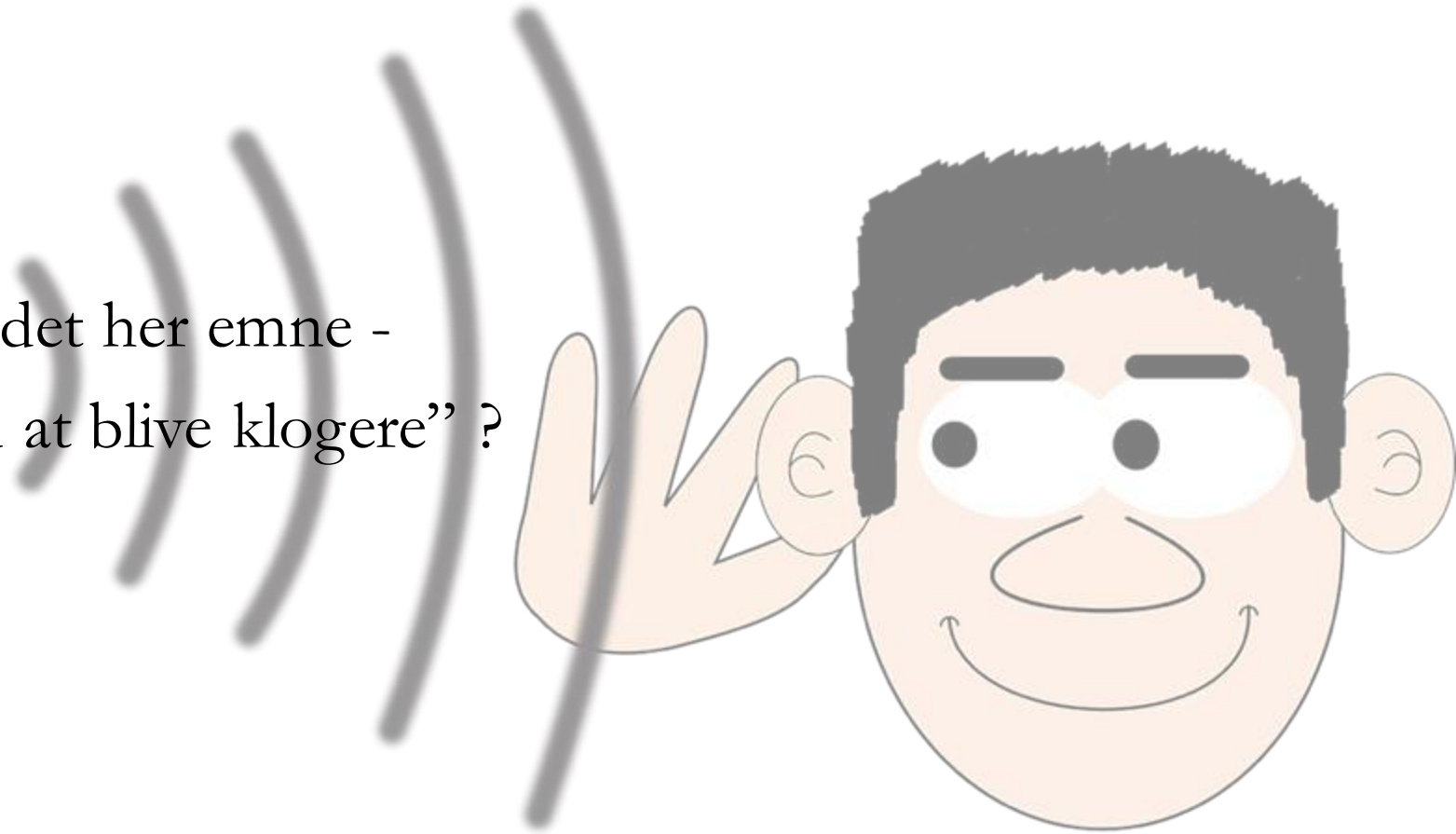
DIABETES

- Du/I taler om, at jeres XXX har sukkersyge. Vil du/I være sød at forklare mig, hvad det er, så jeg er sikker på, at vi taler om det samme?
- Ved du hvorfor, du har fået sukkersyge? Hvis ja, vil du forklare mig det?
- Hvordan behandler man sukkersyge der, hvor du/I kommer fra?
- Hvilke gode råd giver man til folk, der har sukkersyge der, hvor du/I kommer fra?
- Hvad sker der med dem, der har sukkersyge, der hvor du/I kommer fra?
- Kender du/I nogen, der har sukkersyge? Hvordan lever de med sygdommen?
- Her i Danmark tænker man, at sukkersyge kan hænge sammen med ens livsstil. Hvorfor får man sukkersyge der, hvor du/I kommer fra?
- Hvad anbefaler dine venner og familie, at du/I skal gøre, når jeres XXX har sukkersyge?

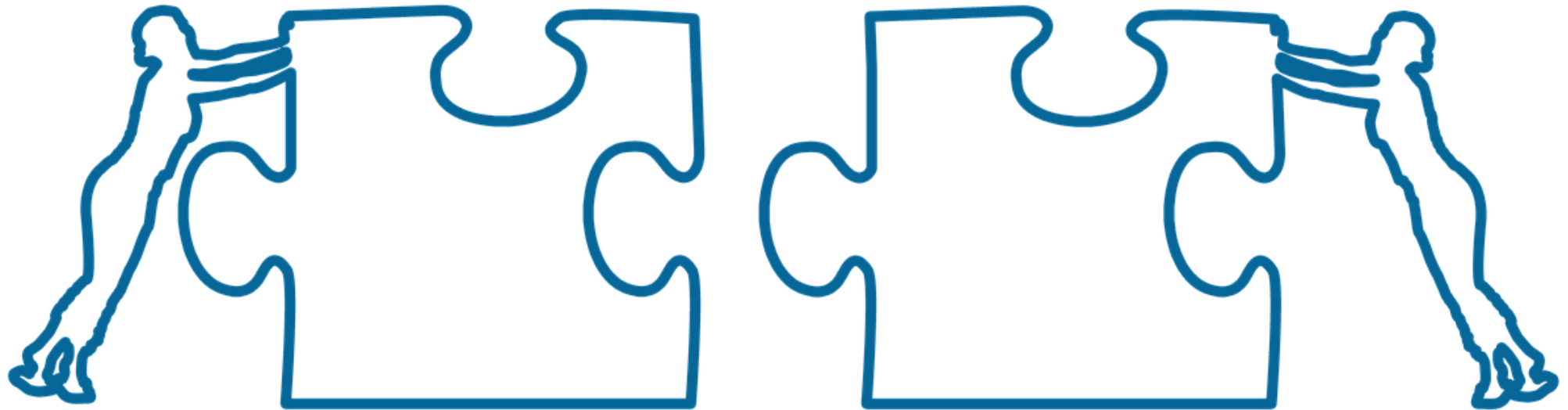
Positionering

Underordnet:

”Jeg ved ikke ret meget om det her emne -
kan du ikke hjælpe mig med at blive klogere” ?

Forståelse

Sikre forståelse

Tjek forståelse

- Hvordan kan du tjekke, om pårørende rent faktisk forstår det, du siger?
- Vil du ikke lige være sød at forklare mig, hvad du har forstået?
- Prøv lige at fortæl mig, hvordan vil støtte om at gøre det?

Tips og tricks

- Overvejende sandsynligt, at vi ikke tænker ens
- Fokuser på hvilken kulturel logik, du selv taler ud fra
- Bliv god til interkulturel kommunikation

TAK FOR I DAG!

KONTAKT

Nadia El-Gendi
Tlf. 2515 1975
nadia@paatvaers.com

På Tværs
Lykkensdalsvej 103
8220 Brabrand

